

Radosław MIESZAŁA¹

Pod merytoryczną opieką mjr. mgr. Jarosława STELMACHA

PREWENCJA POLICJI W POWIECIE OSTRZESZOWSKIM W OPINII MIESZKAŃCÓW

***Abstrakt:** Niniejsza praca jest analizą działań policyjnych w powiecie ostrzeszowskim, które w szczególności powiązane są z niżej wymienianymi aspektami – chodzi tutaj głównie o to, jak Policja spostrzegana jest przez społeczeństwo oraz czy faktycznie wzajemna współpraca funkcjonuje sprawnie. W tym celu zbadane zostały działania prewencyjne w powiecie ostrzeszowskim. Wiarygodność przeprowadzonych badań zostanie oparta na opiniach i ocenach społeczności lokalnej, co zostanie zilustrowane wykresami. Informacje, opinie i oceny, zebrane w trakcie badań przeprowadzonych w związku z realizacją tematu, podporządkowane zostały celom tej pracy. Stanowią jednocześnie ciekawy materiał dla społeczności lokalnej.*

***Słowa kluczowe:** Policja, prewencja, opinia, community policing.*

WSTĘP

Relacje między Policją a społeczeństwem są bardzo istotne. Odgrywają one znaczącą rolę w skuteczności działań policyjnych. Dzięki stałemu nadzorowaniu danego terenu oraz sprawnemu przepływowi informacji, także poprzez kontakt ze społecznością, oddziały Policji są w stanie reagować wcześniej, a także działać bardziej prewencyjnie. Działania edukacyjne, kursy czy choćby zwykła rozmowa funkcjonariuszy Policji z mieszkańcami na temat określonych problemów, to jedne z podstawowych zadań prewencji, a co za tym idzie wpływają one na poprawę bezpieczeństwa. Strategia takich działań jest nazywana „Community Policing”².

Filozofia „CP” polega głównie na tym, że policjanci cały czas są wśród społeczeństwa i poprzez stały dozór w określonych rejonach służby dążą do rozwoju poprawnych relacji z obywatelami. Działania te prowadzą do wzrostu poczucia bezpieczeństwa mieszkańców oraz poprawy komfortu ich życia. Ma to na celu także wykreowanie wizerunku Policji, która jest bardzo przyjazna lokalnej społeczności³.

W wykonywaniu zadań prewencyjnych istotną rolę, obok policjantów w patrolu, pełni dzielnicowy, który z reguły najczęściej i bardzo osobiście kontaktuje się ze społecznością. Należy podkreślić, że jest to funkcjonariusz na stałe związany z danym rejonem i jego mieszkańcami. To właśnie w tej służbie definiuje się priorytetowe

¹ Radosław Mieszala – student I roku studiów II stopnia Wydziału Nauk o Bezpieczeństwie, Wyższa Szkoła oficerska Wojsk Lądowych im. gen. T. Kościuszki.

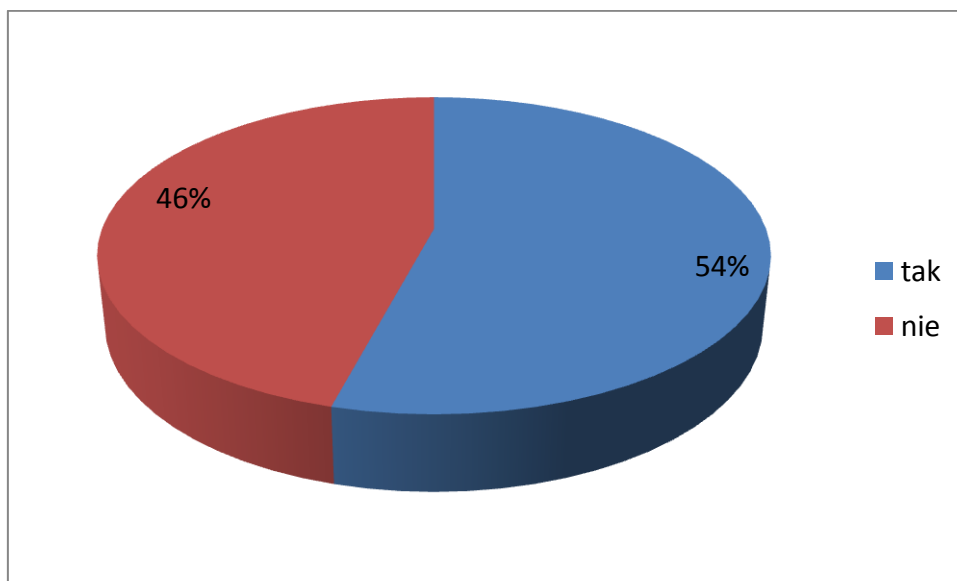
² Jest to ogólnospołeczna strategia profilaktyczna zainicjowana w latach 60. ubiegłego wieku w Stanach Zjednoczonych. Opiera się ona na założeniu, że na poczucie bezpieczeństwa obywateli i porządek publiczny ma wpływ współpraca Policji na szczeblu organizacyjnym.

³ J. Fiebig, W. Pływaczewski, A. Tyburska, *Prewencja Kryminalna*, Szczytno 2004, s. 26.

zmartwienia i zagrożenia obywateli. Dzielnicowego można uznać za rzecznika Policji w stosunku do mieszkańców oraz ich interesów⁴.

1. DZIAŁANIA PREWENCYJNE KOMENDY POWIATOWEJ POLICJI W OSTRZESZOWIE W OPINII MIESZKAŃCÓW

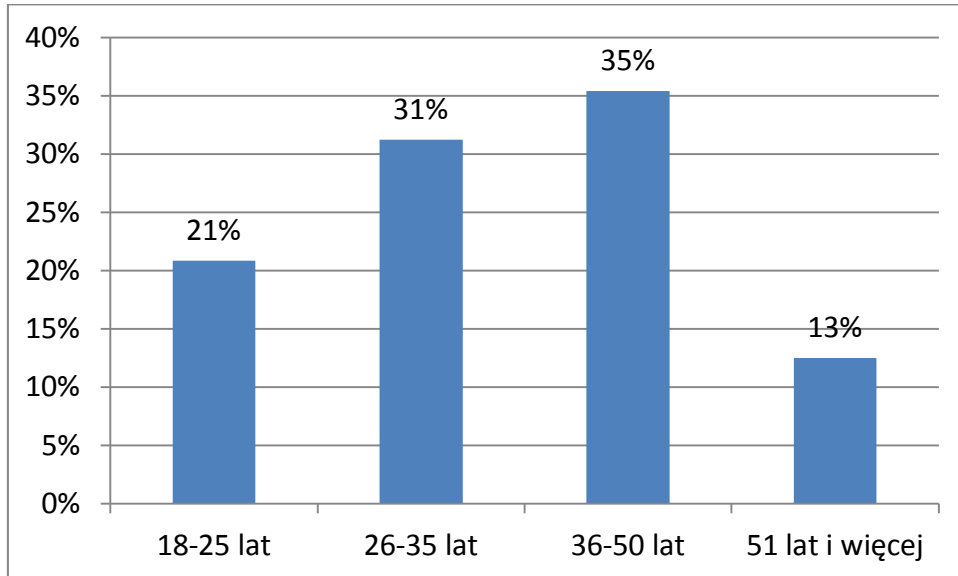
W badaniu przeprowadzonym na użytek tej pracy wzięło udział 55 respondentów. Nie na wszystkie pytania uzyskano odpowiedzi. Z tego względu analizie poddano kompletnych 48 ankiet. W badaniu wzięło udział nieco więcej mężczyzn (54%), niż kobiet (46%). Ankiety zostały przeprowadzone w marcu 2013 r., w celu określenia problematycznych zjawisk, związanych z prewencją Policji na terenie wybranego powiatu. Wybór pytań jest rzecz jasna celowy i polega na określeniu wad oraz zalet wybranych działań policyjnych.

Rys.1. Płeć respondentów
Źródło: badania własne.

⁴ B. Hołyst, *Policja na świecie*, Warszawa 2011, s. 108, 109.

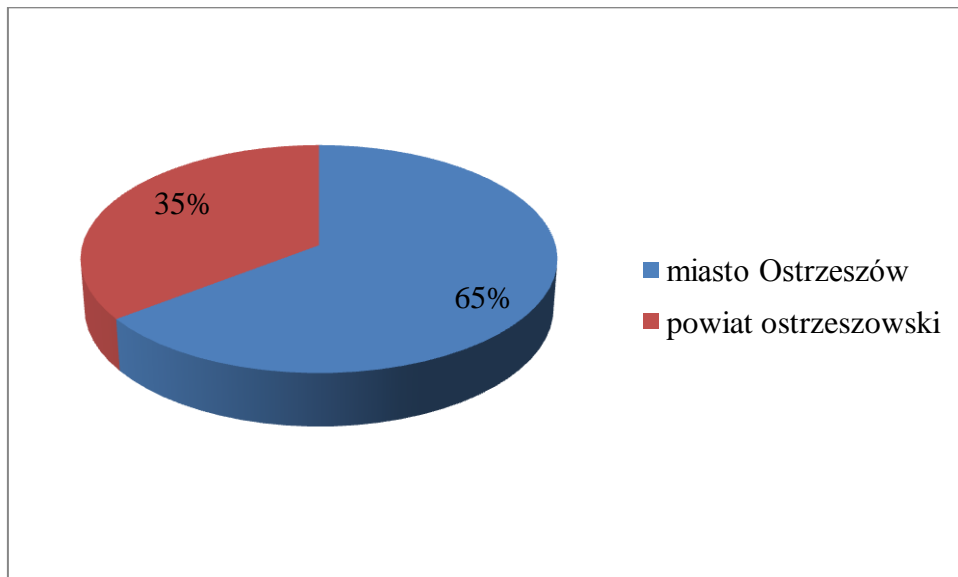
PREWENCJA POLICJI W POWIECIE OSTRZESZOWSKIM W OPINII MIESZKAŃCÓW

Rys. 2. Wiek respondentów

Źródło: badania własne

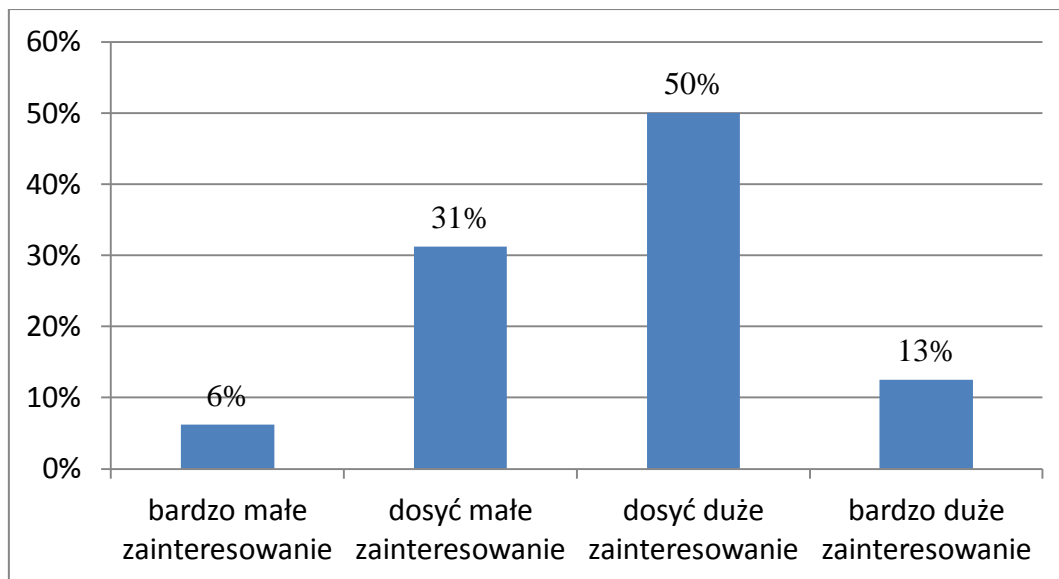
Większość respondentów to osoby w wieku od 36 do 50 lat (35%). Nieco mniej liczne grupy stanowiły osoby w wieku od 26 do 35 lat (31%). Zdecydowanie najmniej respondentów (13%) należało do grupy osób w wieku powyżej 51 roku życia. Uznaje się więc, że większość ankietowanych osiadła już na stałe w powiecie ostrzeszowskim, a więc odpowiedzi są raczej relatywne względem rzeczywistości, gdyż społeczeństwo ma na co dzień do czynienia z bezpieczeństwem w powiecie.

Rys. 3. Miejsce zamieszkania respondentów

Źródło: badania własne

Ponad połowa respondentów, bo aż 65% to mieszkańcy miasta Ostrzeszów, a pozostali zamieszkują teren powiatu.

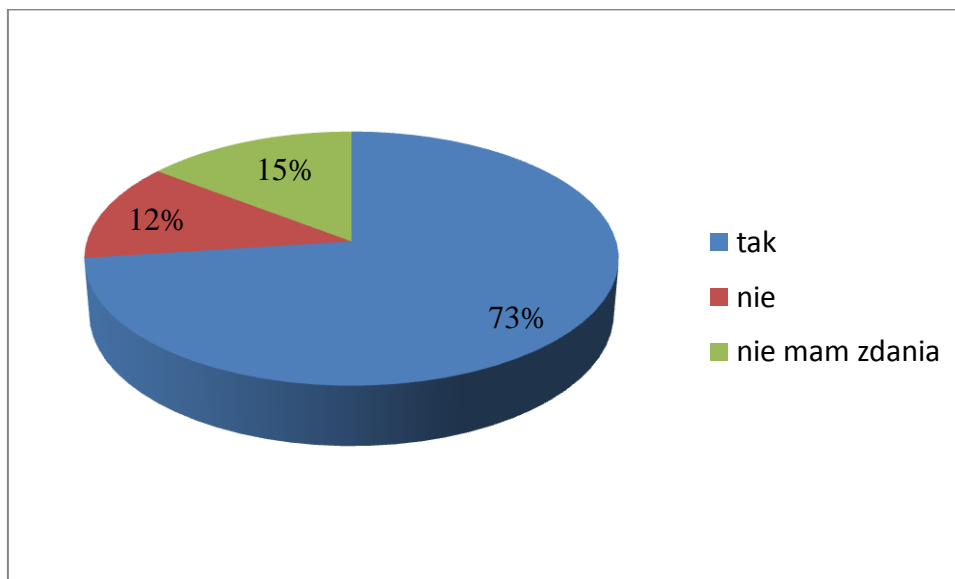

Rys. 4. Zainteresowanie tematyką bezpieczeństwa w powiecie ostrzeszowskim

Źródło: badania własne.

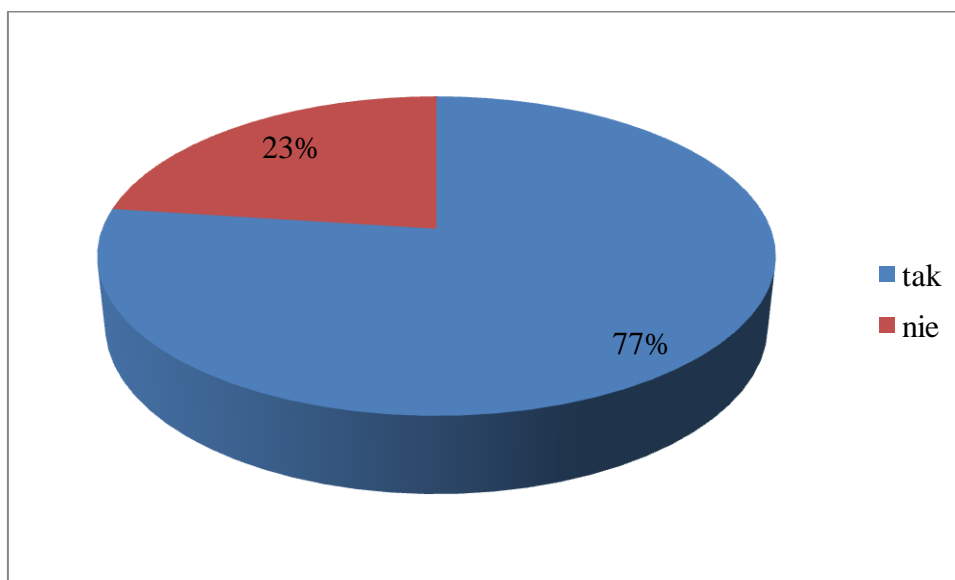
Połowa badanych wykazała wysoki poziom zainteresowania tematyką bezpieczeństwa w powiecie ostrzeszowskim. Kolejne 13% interesuje się tym w dość wysokim stopniu. W przypadku 31% respondentów można mówić o niskim poziomie zainteresowania bezpieczeństwem, a 6% w zasadzie w ogóle się nie interesuje. Jak można zauważyć, zainteresowanie bezpieczeństwem w badanym środowisku jest spore, jednak wciąż pozostawia sporo do życzenia, może to być spowodowane brakiem czasu jak i świadomości ludzi. Zapewne dobrym pomysłem byłoby organizować spoty, bądź reklamy medialne na szeroką skalę w postaci haseł opierających się na treści: „zainteresuj się swoim bezpieczeństwem”. Mogłoby to w spory sposób poszerzyć świadomość społeczną w tej kwestii a co za tym idzie, poprawić stan ogólny bezpieczeństwa. Można także stwierdzić, że organizowanie i prowadzenie wykładów na ten temat, przez samych policjantów byłoby czymś korzystnym dla społeczności lokalnych. W powiecie ostrzeszowskim statystyka siedmiu podstawowych kategorii przestępczości plasowała się następująco: najczęściej stwierdzonych czynów w roku 2012 widniało pod etykietą „kradzieże” (129 czynów stwierdzonych, z czego wszczęto 117 postępowań). W następstwie 63 włamania, z czego 58 postępowań wszczęto. Trzecim dominującym przestępstwem z rzędu były uszkodzenia mienia (43 wszczętych na 42 stwierdzonych). Kolejno: rozboje, uszkodzenie ciała, bójki i pobicia. Jak widać w statystykach jak to zwykle bywa dominowały kradzieże. Można domniemywać, że istotną rolę odgrywała tu zachłanność przestępców, ponieważ to one przynoszą zazwyczaj najwięcej korzyści materialnych. Podobnie jest z przestępstwami gospodarczymi. Choć ich wykrywalność w powiecie jest stosunkowo wysoka – w roku 2012 wyniosła 94,9%. Są one tak samo w skali makro – czyli państwa, jak i mikro (powiatu) dość częstymi przypadkami.

PREWENCJA POLICJI W POWIECIE OSTRZESZOWSKIM W OPINII MIESZKAŃCÓW

Rys. 5. Poczucie bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania
źródło: badania własne.

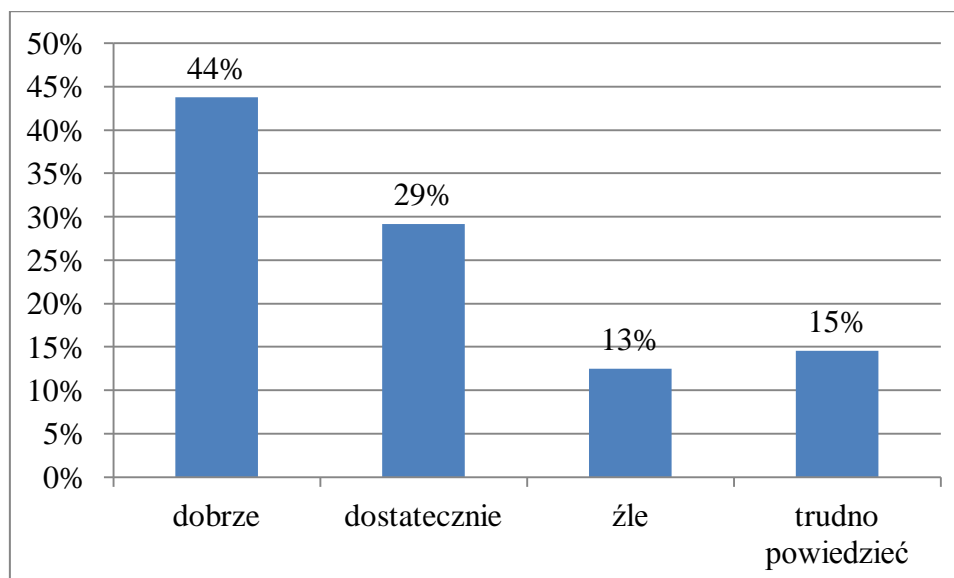
Jak wynika z powyższego wykresu, zdecydowana większość respondentów czuje się bezpiecznie w miejscu zamieszkania. Odmiennego zdania jest natomiast 12% badanych, z kolei 15% nie ma w tej kwestii zdania. Oceniając odpowiedzi ankietowanych trzeba uznać, że poczucie bezpieczeństwa jest zadowalające. Fakt braku poczucia bezpieczeństwa może być spowodowany przeszłością, w której to ankietowany został świadkiem bądź ofiarą przestępstwa, jak i negatywnej oceny działań policyjnych.

Rys. 9. Pozytywna ocena kompetencji Policji
Źródło: badania własne.

Zdecydowana większość respondentów, bo aż 77% pozytywnie ocenia kompetencje Policji. Innego zdania jest 23% badanych. Można więc powiedzieć, że ocena ta jest dość satysfakcjonująca. Trzeba również wspomnieć, że w Policji cały czas realizowane są odpowiednie szkolenia dla wybranych służb. Doskonalenia zawodowe w jednostkach Policji prowadzi się m.in. w formach kursów (okresowe, specjalizacyjne, uzupełniające), seminariów, konferencji, warsztatów, instruktażu, konsultacji.

Doskonalenie takie jest prowadzone centralnie, regionalnie oraz w miejscu pełnienia służby. Zajęcia te doskonalą wiedzę i umiejętności zawodowe, obejmują wychowanie fizyczne z nauką taktyki i technik interwencyjnych Policji jak i wyszkolenie strzeleckie⁵. Kompetencje są więc coraz częściej polepszane, można by jedynie narzekać na krótki czas przygotowawczy do służby Policjantów i tutaj należałoby szukać wad. Szkolenie „Rekrut” trwa tylko 124 dni i kończy się tylko jednym egzaminem końcowym⁶. Może gdyby okres ten był nieco przedłużony a jedyny egzamin podzielony zostałby na kilka zaliczeń, szkolenie przebiegałoby sprawniej.

Rys. 6. Ocena działania Policji wobec bezpieczeństwa na ulicach

Źródło: badania własne.

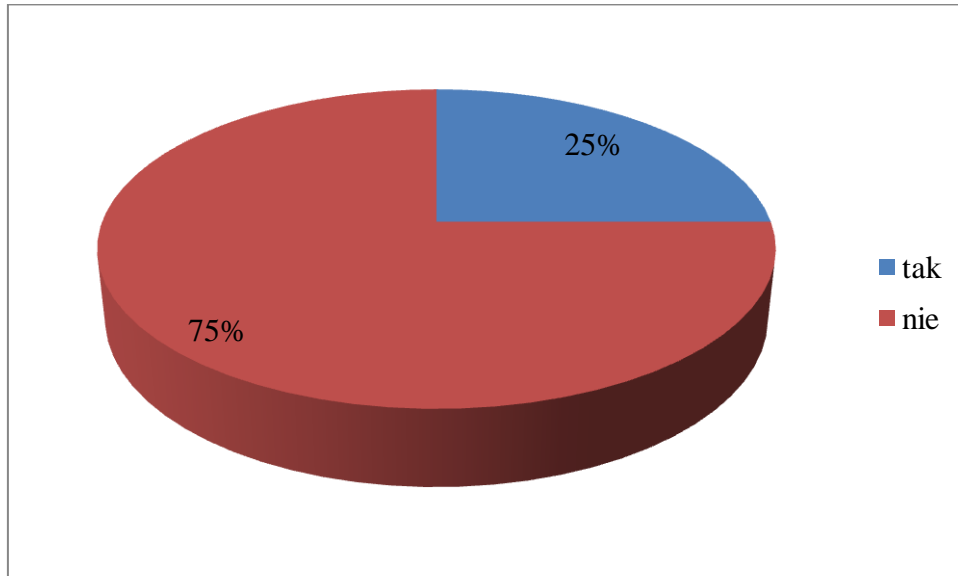
Niemal połowa respondentów (44%) dobrze ocenia działania Policji w kontekście bezpieczeństwa na ulicach. Źle ocenia je natomiast 13%, a dostatecznie - 29% badanych. Mowa tu o działaniach służby prewencji Policji, czyli głównie patroli i dzielnicowych (z nimi to najczęściej społeczeństwo ma bezpośredni kontakt). W powiecie ostrzeszowskim są także wdrożone programy prewencyjne takie jak m.in.: „Bezpieczna droga do szkoły” czy „Bezpieczne targowisko”, Policja przeprowadza tu w zwiększonej częstotliwości kontrole pojazdów w dni o natężonym ruchu drogowym jak i przeprowadza czynności prewencyjno-kryminalne na obszarach i w pobliżu dyskotek w dni weekendowe⁷. Te czynniki powodują fakt, iż Policja jest dość często widywana na ulicach, dzięki czemu większość badanych dobrze ocenia działania tej formacji.

⁵ Decyzja nr 313 Komendanta Głównego Policji z dnia 31 grudnia 2003 r. w sprawie doskonalenia zawodowego, rozdział 1.

⁶ <http://praca.policja.pl/pwp/program-rekrut/38732,Program-szkolenia-zawodowego-podstawowego-dla-policjantow-bioracych-udzial-w-pro.html>.

⁷ Dane z KPP w Ostrzeszowie.

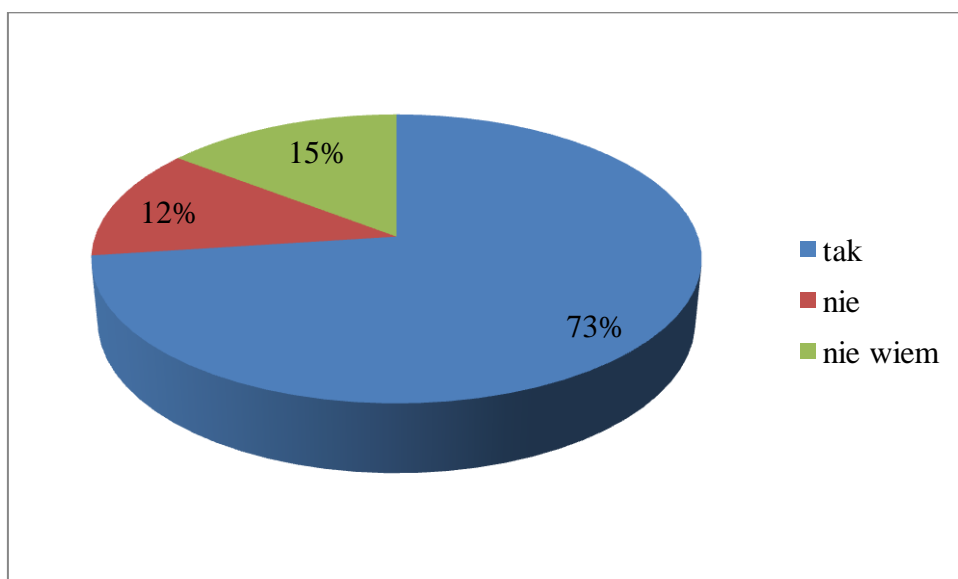
**PREWENCJA POLICJI W POWIECIE OSTRZESZOWSKIM W OPINII
MIESZKAŃCÓW**

Rys.7. Znajomość dzielnicowego

Źródło: badania własne.

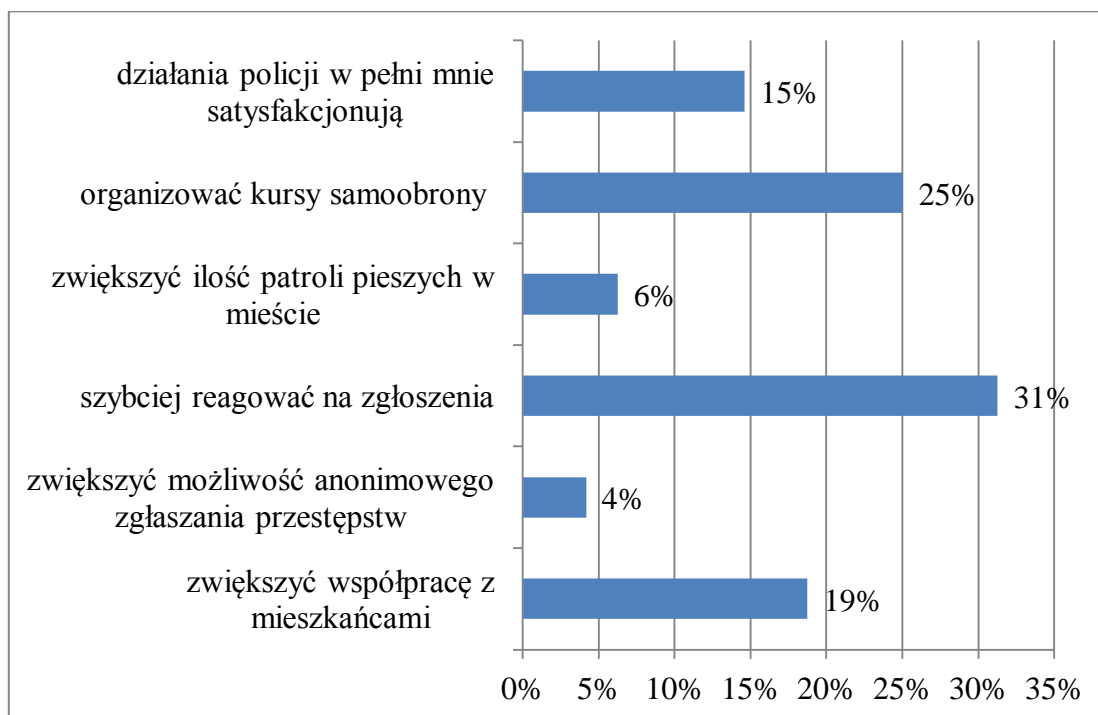
Swojego dzielnicowego zna zaledwie co czwarty respondent (25%). Z kolei pozostałe 75% badanych nigdy nie miało z nim do czynienia. Jest to wynik niepokojący. Może to oznaczać, że wciąż z jednej strony instytucja dzielnicowego jest mało popularyzowana, społeczeństwo ma z taką osobą słaby kontakt. Zapewne w sporej mierze wynika to z względnego zacofania społeczeństwa pod względem pojmowania roli Policji (można by się tu odnieść do czasów komunistycznych, gdzie kontakty z ówczesnym odpowiednikiem policjanta – milicjantem, były postrzegane bardzo negatywnie). Z drugiej zaś strony dzielnicowi, jako stróże lokalnego prawa powinni zwiększyć zakres inicjowania kontaktu ze społeczeństwem, bo tak naprawdę to właśnie ta służba charakteryzuje się definiowaniem głównych zmartwień, problemów a przede wszystkim zagrożeń w środowisku lokalnym. Dzielnicowy powinien być więc z założenia, pewnego rodzaju rzecznikiem w relacjach między Policją a społeczeństwem.

Rys. 8. Opinia na temat zależności bezpieczeństwa od liczby patroli

Źródło: badania własne.

W opinii niemal 3 na 4 respondentów (73%) liczba patroli w mieście jest wystarczająca dla zachowania bezpieczeństwa. Odmiennego zdania jest natomiast zaledwie 12% respondentów, a 15% nie ma w tej kwestii opinii. Patrole te przede wszystkim występują w formie poruszania się przez policjantów pojazdami zmechanizowanymi – głównie radiowozami. Patrole piesze są rzadziej spotykane – przeważnie w ramach wcześniej wspomnianych programów prewencyjnych. Jeżeli chodzi o kwestie przeciętnej ilości patroli, które w jednym czasie wykonują służbę – włącznie z patrolami ruchu drogowego, to zależy to od skierowanych patroli do służby, np. zgodnie z występującym zagrożeniem na podległym terenie. Służba pełniona jest przez 24h, która jest podzielona 8 godzinnymi służbami, występują także służby 12-godzinne. Ową pełni dyżurny KPP oraz funkcjonariusze z Zespołu Patrolowo-Interwencyjnego. Ze statystyki ankietowanych, można więc wysunąć wniosek że patrole w powiecie spełniają swój zakres obowiązków i jest to dość satysfakcjonujący wynik.

Rys.9. Propozycje w celu poprawy poczucia bezpieczeństwa

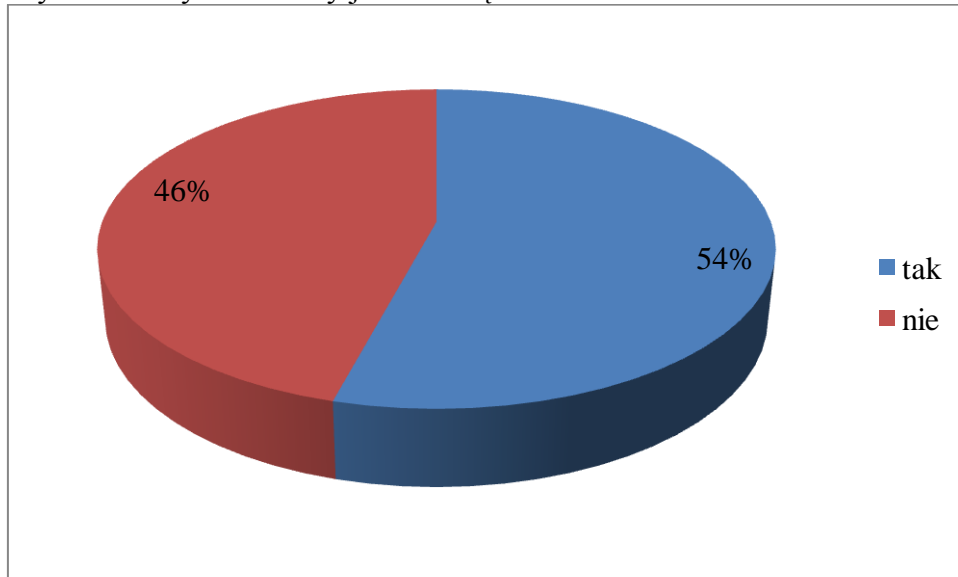
Źródło: badania własne.

Co trzeci respondent (31%) uważa, że Policja powinna szybciej reagować na zgłoszenia, a co czwarty (25%), że powinna organizować kursy samoobrony. Dostyc liczni są również badani, w opinii, których Policja powinna zwiększyć ilość patroli pieszych w mieście (19%) lub zdaniem których, działania Policji są w pełni satysfakcjonujące (15%). Można więc stwierdzić, że 81 % badanych chciałoby mieć wpływ na poprawę jakości prewencji kryminalnej na terenie powiatu ostrzeszowskiego. Stwierdza się więc, iż społeczność powiatu najbardziej narzeka na szybkość reakcji, co odpowiednie struktury Policji mogłyby wziąć pod uwagę. Podkreślić należy jednak, że nie wiadomo jak ma się to do faktycznego stanu rzeczy. Mało tego, społeczeństwo domaga się więcej inicjatyw, a także poprawy pozostałych „gałęzi”, które wpływają na bezpieczeństwo lokalne. Jak widać organizacja wyżej wymienionych kursów cieszy się sporym zainteresowaniem wśród ankietowanych. Inicjatywa tego typu mogłaby poprawić poczucie bezpieczeństwa szczególnie nocą. Niekoniecznie musiałyby być przeznaczona dla kobiet oraz osób starszych, ale dla całej społeczności. Kolejną rzeczą jest zwiększenie

PREWENCJA POLICJI W POWIECIE OSTRZESZOWSKIM W OPINII MIESZKAŃCÓW

współpracy z mieszkańcami, tu powinno się zwrócić szczególną uwagę na to, że mieszkańcy mogą mieć wpływ na poprawę jakości prewencji. Ważne, aby społeczność nie była sceptycznie nastawiona do zgłaszania zaistniałych faktów przestępczych Policji, gdyż czasy komunistyczne mamy już za sobą.

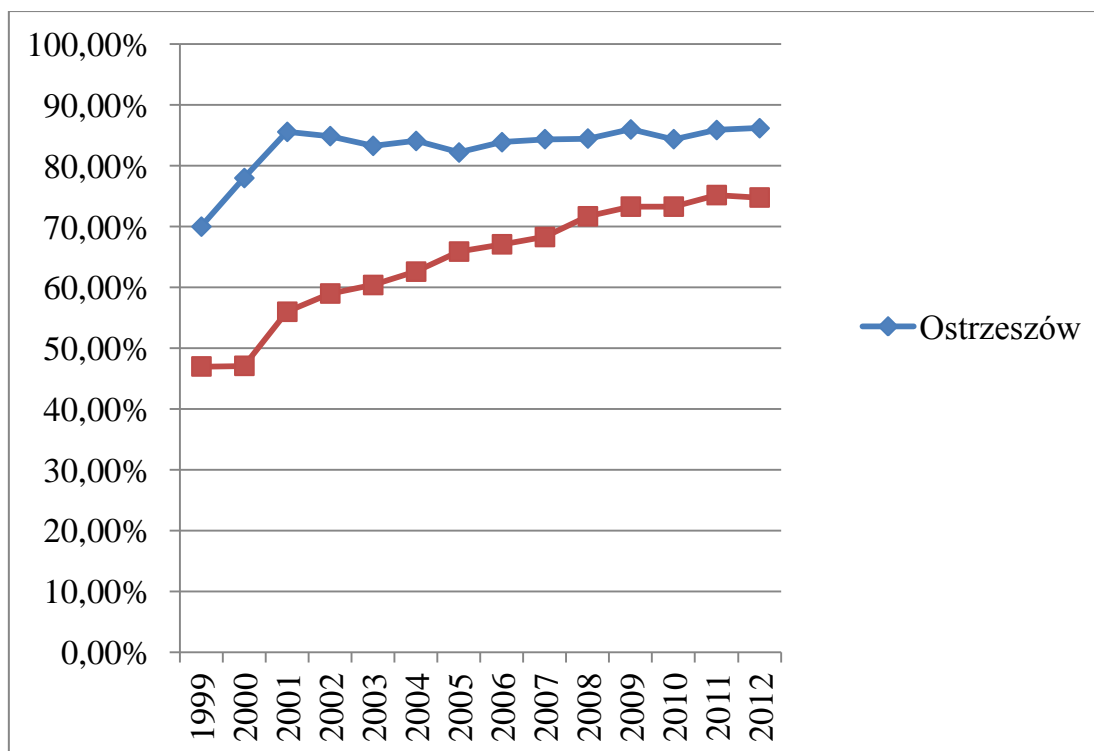

Rys. 10. Zainteresowanie udziałem w kursie samoobrony organizowanym przez Policję na terenie miasta Ostrzeszów

Źródło: badania własne

Ponad połowa respondentów (56%) jest zainteresowanych udziałem w kursie samoobrony organizowanym przez Policję na terenie miasta Ostrzeszów. Nie jest nim zainteresowanych natomiast pozostałe 44% badanych. Oznacza to, że inicjatywy takie jak ów kurs czy inne tego typu, wpływające na ogólny stan bezpieczeństwa własnego i otoczenia są jak najbardziej pożądane przez społeczeństwo. Można też stwierdzić, iż takich inicjatyw wciąż brakuje, a szkoda, ponieważ mogłyby one w znacznym stopniu poprawić stan pewności siebie, jeśli chodzi o bezpieczeństwo - począwszy od indywidualnych jednostek, kończąc na zbiorowiskach, jakimi są społeczności lokalne.

Na podstawie przeprowadzonych ankiet i dokonanego zestawienia wyników w ujęciu liczbowym i wizualnym można sformułować wniosek, że opinie mieszkańców są różne, często zaskakujące i nie wykazują zadawalającego zainteresowania działaniami prewencyjnymi ostrzeszowskiej Policji.

Rys. 11. Wykrywalność przestępczości ogólna w powiecie ostrzeszowskim a województwie wielkopolskim latach 1999-2012

Źródło: na podstawie danych pozyskanych z KGP

Jak widać z powyższego wykresu, tak samo w powiecie, jak i całym województwie w XXI wieku nastąpił pewnego rodzaju przełom w samej wykrywalności przestępstw. Wykrywalność przestępczości gwałtownie się zwiększyła i odnosząc się do teraźniejszości, można uznać, że jest na dość stabilnym poziomie – od kilku lat w przypadku powiatu oscyluje w przedziale między 80% a 90%.

PODSUMOWANIE

Zastosowana w badaniach metoda sondaży pozwoliła określić ocenę działań policyjnych przez środowisko lokalne. Na tej podstawie, a także na podstawie statystyk pozyskanych z Komendy Głównej Policji stwierdza się, że wykrywalność przestępstw w ostatnim roku wzrosła.

Z przeprowadzonych badań wynika, że społeczeństwo powiatu ostrzeszowskiego oczekuje poprawy i rozwoju prewencji. Analiza danych pozwala wywnioskować, że społeczność lokalna w wyznaczonym obszarze badań otwarta jest na współpracę z Policją w ramach działań prewencyjnych. Na pewno takie relacje wpłyną pozytywnie na poprawę poczucia bezpieczeństwa. Należy docenić aktywność społeczną i współpracę z organami Policji. Wymienione tendencje w społeczeństwie powiatu ostrzeszowskiego są spójne z ogólnokrajowym wzrostem bezpieczeństwa Polaków. Przeanalizowane i zestawione zjawiska z zakresu działań prewencyjnych Policji w powiecie ostrzeszowskim powinny stać się podstawą do dalszych badań szczegółowych pod kątem skuteczności działań prewencyjnych.

**PREWENCJA POLICJI W POWIECIE OSTRZESZOWSKIM W OPINII
MIESZKAŃCÓW**

BIBLIOGRAFIA

1. Fiebig J., Pływaczewski W., Tyburska A., *Prewencja Kryminalna*, WSPol., Szczytno 2004.
2. Hołyst B., *Policja na świecie*, wyd. LexisNexis, Warszawa 2011.
3. Decyzja nr 313 Komendanta Głównego Policji z dnia 31 grudnia 2003 r. w sprawie doskonalenia zawodowego.
4. <http://praca.policja.pl/pwp/program-rekrut/38732,Program-szkolenia-zawodowego-podstawowego-dla-policjantow-bioracych-udzial-w-pro.html>.